

Hóttan um verkfall gav úrslit:

Sigur fyri fakfeløgini at arbeiðsrætturin nú varð tikin av borðinum

-Eg hugsi, at hetta seinasta stríðið móti okkara politiska stýri, fyri at verja limir okkara, er ein læra fyri fakfelagsrørsluna segði Ingeborg Vinther, forkvinna í Føroya Arbeiðarafelag m.a. í 1. maidagsrøðu síni í Læraraskúlanum.

Fyrst av øllum má eg siga, at tað er at fegnast um, at so nógv feløg á fyrsta sinni eru savnað um 1. mai-dagshald, og er bert at vóna, at hetta er nakað, ið kann halda fram.

1. mai er alheims arbeiðaradagurin, har arbeiðarar um allan heim savnast fyri at halda henda dag, og visa á krav sini fyri eina betri tilveru. Men nógv eru tey, ið liða størstu neyð, eru kugað og ófræls og sum ikki hava møguleika at savnast henda dag, vit eiga eisini at lata okkara tankar leita til teirra.

Tógvið stríð

Tað, sum hevur upptikið nógv av okkara fakfeløgum seinastu tíðina, er tað stríð, ið feløgini hava staðið ímóti okkara politiska stýri.

Hetta stríð hevur staðið við síðan seinasta heyst, tá heitt bleiv á landsstýrið um at gevast við áganginum móti løntakarafélðini. Teir blivu bidnir um at

taka uppskotið um avtøku av barnastyrkinum — arbeiðsrættin og pristalskipanina aftur, vist bleiv eisini á, at tað var púra burturvið at gera so stórar skerjingar innan øll okki hjá tí almenna, men alt til fánýtis.

Ikki ein gang mótmælisinga, ið taldi um 4000 fólk, ávirkaði okkara politiska stýri.

Løgmaður helt hetta vera sera hugnaligt, at so nógv fólk savnaðist henda góðveðursdag, ja, so litið blivu øll hesi fólk virð.

27 fakfeløg stóðu saman, tá vit byrjaðu at krevja av okkara stýri, at vunnin rættindi skuldu standa við.

Hildu út

Men löggivið bleiv um avtøku av barnastyrkinum og pristalskipanini uttan at feløgini megnaðu at standa so frægt saman at vit kundu steðga áganginum frá sitandi stýri. Drál-ð bleiv ov leingi, nokk tí at fleiri feløg ikki tordu at

taka stríðið upp, ella kanska tí at fleiri roknaðu við at so kanska tey mistu arbeiðið.

Tó hildu 11 fakfeløg út, og boðaðu frá, at um arbeiðsrætturin kom á tingborð, so bleiv verkfall, umframt hetta krav høvdu feløgini 5 onnur krav.

Landsstýrið trúði nokk ongantið, at feløgini meintu hetta í álvara og fóru í verkfall, ikki fyrr enn verkfalsfráboðanin var farin út í Tinganes, og lögmaður hevði tað skrivliga, bleiv verkfalshóttanin tikin í álvara.

Sigur

Tá fingust eisini samráðingar við lögmann vegna landsstýrið. Og endaði hetta við eini semju, vit kundu liva við. Sjálv haldi eg hetta var ein sigur fyri fakfeløgini, ið vistu, at tey vildu halda út.

Eg ivist heldur ikki í, at um øll feløgini høvdu hildið saman, vildi sigurin verið nógv størri. Men tiveri visir tað seg alt ov ofta at

samanhald er okkum ikki givið, og tá á stendur, eru tað altíð nøkur, ið ikki vilja leggja rygg til, kanska tí tey missa mótið, tá tey siggja hetta er álvara.

Men skulu vit hava eina fakfelagsrørslu her á landi, ið er trúrdug og sterk nokk til at verja áhugamálini hjá limunum, so skulu breiðar herðar til, tá avgerðir skulu takast.

Løntakarin hevur ongantið vunnið nakað uttan stríð, og skal trekkjast í land hvørja ferð, ið á stendur, koma vit ongantið á mál.

Ein læra

Eg hugsi, at hetta stríðið móti okkara politiska stýri, fyri at verja limir okkara, er ein læra fyri fakfelagsrørsluna. Fyri tað fyrsta tí sum áður nevnt, drálað bleiv ov longi, aðrenn feløgini komu so langt, at ein avgerð bleiv tikin, og fyri tað næsta: tað bleiv ov litið hugsað um at bert samanahald gevur styrki.

So vónandi standa øll fakfeløgini betur saman eina aðru ferð, tá hart leikar á.

Vit skulu langt aftur í tíðina, fyri at finna eina samgongu, ið hevur verið so figgindaliga sinnað mótmegis fakfeløgnum sum sitandi samgonga, og eru vit ikki á varðhaldi alla tíðina, missa vit alt tað, ið vunnið er við nógvum stríði gjøgnum eitt langt áramál, ja vit verða sett eini fimti ár aftur í tíðina.

Javnbjóðis sett til útbúgving

Eitt aðalmál hjá verkfólki hevur altíð verið, at teirra ungdomar skulu hava javnbjóðis møguleikar til útbúgving, sum teir ungdomar, ið eru børn hjá

Ingeborg Vinther: -Vit hildu út og tað gav úrslit.

teimum meira vælbjargaðu í okkara samfelag. Ein kann siga, at hesi seinastu árin hava okkara børn havt hesar møguleikar.

Men við teimum spar-ingum, ið nú eru gjørdar móti okkara ungdomi undir útbúgving, kemur tað bert at ganga tann skeiva vegin aftur.

Nú verður sera trupult hjá tí vanliga lønmóttakaranum at hava ráð at lata børn síni halda fram eftir fólkkaskúlan við víðari útbúgving. Tað hevur hetta landsstýrið syrgt fyri við teimum skerjingum, ið gjørdar eru.

Ein vanlig løntakarafamilja, ið knossar undir tollhækkingum — eyka-skatti og ofta afturat skerdari arbeiðstíð vegna vinnuløysi, hevur ongar møguleikar at undirhalda og hjálpa teimum ungu, ið skulu til víðari útbúgving, nú hesi ikki kunnu fáa fullan stuðul, meðan tey læra.

T.v.s. at klassamunurin veksur skjótt her hjá okkum. Nú verða tað aftur bert tey, ið eru væl fyrri figgjarliga, ið hava ráð at lata børn síni fáa eina góða útbúgving.

Onki arbeiði er til tey ungu, ið koma út av skúlanum, nú arbeiðsloysið er vaksandi, ongin arbeiðsloysisstuðul er.

Tað kann ikki vera meiningin, at okkara ungdomar skulu bjóðast slíkar umstøður, ella hvat ætla okkara politikarar?

Uttanlandsskuld

Tá henda samgongan kom til valdið, róptu teir upp um, at landið fór á húsangang vegna ta stóru uttanlandsskuld, men hvat gera hesir somu menn, ið gramdu seg um ta stóru uttanlandsskuld, jú teir halda fram við at taka lán, og nú verða hesi uttanlandslán tikin uppá landskassan fyri at bjarga nøkrum privatum. Alt Føroya fólk skal nú hanga uppá skuldina hjá hesum spekulantum.

Soleiðis sum tað sær út

nú, fáa tey ungu, ið skulu fara hetta samfelagið víðari, bert tungar byrðar at bera. Eg veit ikki um tað er tað okkara politikarar ætla at bjóða okkara framtíðar ungdomi! Tað sær ikki mætari út.

Mest høggravenda stýrið

Henda samgongan er tann mest høggravenda og ultra konservativa, ið nakrantíð hevur sitið við ræðið í okkara landi.

Nógv eldri fólk, ið fylgja væl við í politikki, siga, at so ringt stýri hevur ongantið fyrr verið í landinum. Onki er at ivast í, at henda meting er røtt.

Tá politikararnir í sinari sparið láta tað ganga út yvir gomul — sjúk fólk og ungdomin, er onki gott í væntu.

Løntakarin hevur altíð merkt á sinum kroppi, tá tiltøk verða sett í verk frá politikarari síðu.

Men tað hevur ongantið gingið so nógv út yvir tey veiku í samfelagnum, sum undir hesum stýrinum.

Min vón fyri fakfelagsrørsluni er, at feløgini koma at halda fram við tí samstarvi, ið er byrjað, soleiðis at fakfeløg okkara kunnu standa saman sum ein eind. Tí vit hava øll brúk fyri hvørjum øðrum.

Ongantið fyrr hevur verið brúk fyri sterkum fakfeløgum sum nú, vit vinna bert á mál við at standa saman, tað er tann styrkin, ið bert stimbrar fakfeløg. Og vera vit tá eisini sterk nokk at standa móti tí ágangi, ið altíð kemur, tað veri seg frá politikarari síðu, ella almennu og privatu arbeiðsgevarunum.

Ongin vinnur á einari fakfelagsrørslu, ið stendur saman sum ein eind.

Frá 1. maihaldinum